

1

Linda

Over een maand is het alweer vijftientig jaar geleden dat we met z'n zessen trouwden. Kunnen jullie het je voorstellen, vijf-en-twin-tig jaar? De laatste jaren zien we elkaar niet zoveel meer en dat vinden wij erg jammer. Daarom een voorstel: zullen we onze zilveren bruiloft ook samen vieren? Rekening houdend met jullie budget hebben we alvast de voetbalkantine van FC Leidsche Rijn gereserveerd!

Hartelijke groet, Paul en Judith van Bergen Henegouwen

Linda staart naar het appbericht. Buiten sporadisch contact op Facebook – *Hoe is het? Prima en met jullie? Goed, druk, je kent het wel. Paul heeft promotie gemaakt, we zijn groter gaan wonen* – had ze al tien jaar niets van Judith gehoord, en nu wil ze samen een feestje vieren? Alsof er geen jaren vol korte en vooral nietszeggende berichtjes zijn verstreken die hen van ‘beste vriendinnen’ tot ‘vage kennissen’ hebben gedegradeerd. Ze weet niet of ze daar nou zo’n zin in heeft, of ze überhaupt de behoefte voelt om haar vijftientigjarig huwelijk te vieren. Het getal is nogal confronterend. Een opmaat naar haar vijftigste verjaardag, over krap drie jaar. Het onvermijdelijke keerpunt in haar leven, de jaren waarin er een langer verleden achter haar ligt, dan toekomst voor haar gloort. De eerste stap op weg naar het graf, de...

‘Lin-da!’

Van den Brink vraagt kennelijk al een poosje tevergeefs haar aandacht, want normaal is haar baas een stuk vriendelijker.

‘Sorry.’ Ze haalt haar blauwe bedrijfsjasje uit de locker en trekt het aan.

‘Open kassa zes. En zou je na werktijd even de afslag van gisteren willen bekijken? Er lijkt geld te missen.’ Hij houdt een stapeltje kassabonnen en met cijfers volgekrabbelde velletjes papier onder haar neus. Dat is dus minstens een uur werk.

‘Mag het morgenochtend? Ik moet eind van de middag nog aan de slag bij mijn schoonmoeder en...’

Van den Brinks blik legt haar het zwijgen op, ze kan niet voorkomen dat er een zucht aan haar lippen ontsnapt. Zuchtend pakt ze het papierwerk aan, waarna Van den Brink de kantine uit loopt. Als ze bij Ine langs is geweest, fietst ze wel even terug naar haar werk. Mark is tegenwoordig toch niet voor achten thuis.

De velletjes glijden doelloos door haar vingers terwijl ze nadenkt over het appje. Judith het-leven-is-fijn-in-Leidsche-Rijn, Judith met haar vrijstaande villa, twee ‘perfecte’ kinderen – een rijkeluiswens (uiteraard) – en goed boerende echtgenoot. Judith die haar dagen vult met afspraken bij de kapper, de nagelstyliste en de schoonheidsspecialiste, of even snel iets op Facebook deelt voordat ze een kokosstempelmassage krijgt. Die Judith heeft ‘alvast de voetbalkantine gereserveerd’.

Nijdig laat ze kladjes op het grijs gewolkte formica tafelblad vallen. Dat meubel is in geen negenentwintig jaar vervangen, de poten roesten er bijna onder weg.

Wat haar betreft hoeven Judith en Paul helemaal geen rekening te houden met wiens budget dan ook en mogen ze hun eigen feestje vieren bij Van der Valk, dan komen zij wel langs om ze te feliciteren. Van Ellen en Nick heeft ze nota bene in geen dertien jaar iets gehoord. Ze wist trouwens niet eens dat Judith nog contact met hen had.

Linda gooit de lockerdeur met te veel kracht dicht waardoor hij weer openschiet, de klink ketst tegen de wit gestuukte muur en laat een deuk achter. Woest veegt ze Van den Brinks cijfertjes in de prullenmand. Daarna laat ze zich in een van de stoelen vallen. Dit slaat nergens op, Van den Brink is niet de oorzaak van haar malheur, noch kan ze het aan Judith en Paul of hun idiote voorstel toeschrijven. Ze staart naar de klok waarvan de grote wijzer voorbij de twaalf glijdt. De waarheid is dat ze hun trouwdag liever zonder al te veel poespas voorbij had laten gaan. Het huwelijk is geen wedstrijd met als hoogste doel de eindstreep van vijftig jaar. Gewoon een paar kaarsjes aan en een goed glas wijn met een paar blokjes kaas, of een schaalje chips. Proost schat, doen we nog een jaartje samen? Zo gaat het al jaar in jaar uit, en dus ook dit jaar.

Haar mobiel geeft aan dat er een appje binnenkomt, onmiddellijk gevolgd door een tweede. Lusteloos klapte ze het hoesje open.

Lijkt me geweldig!

Fijn, Mark is enthousiast over de voetbalkantine zonder eerst met haar te overleggen.

Leuk, Ellen en ik zijn voor.

Dat zijn er vijf. Nu kan ze moeilijk de *party pooper* uithangen en iedereen veel plezier wensen. *Sorry lui, maar ik heb voor die avond al een kokosstempelmassage geboekt, Judith was er zo enthousiast over op Facebook.*

Nijdig zet ze haar toestel op 'niet storen'. Kassa zes wacht op haar, Mark spreekt ze vanavond thuis wel. Ze haalt de cijfers uit de prullenbak en strijkt het papier glad.

Gewoon blijven lachen, Linda.

Ze produceert een lach die als een grimas aanvoelt. En terwijl ze '9 to 5' van Dolly Parton neuriet wandelt ze door de supermarkt richting de kassa's. Sinds haar studententijd brengt ze veertig uur per week tussen deze schappen door, alsof de tijd stil heeft gestaan. Het is om moedeloos van te worden.

Had je maar met je neus in de boeken van je studie toegepaste psychologie moeten blijven zitten, lieve Linda, in plaats van aan een bar te hangen.

Inderdaad, het is haar eigen stomme rotschuld.

In het smalle straatje achter de Botermarkt in Haarlem waar haar schoonmoeder woont, hangt sinds een paar dagen de zware lucht van bloeiende kamperfoelie. Linda remt af en slingert haar been over het zadel van haar racefiets. Ines voorruit weerspiegelt haar hoogrode gezicht dat nat is van het zweet. Het is maar goed dat ze geen politie is tegengekomen onderweg, anders had ze een prent gekregen wegens het overschrijden van de maximumsnelheid.

Boris, een rode kater, zit op het tuinbankje in de zon en likt zich uitgebreid schoon. Het beest keurt haar geen blik waardig, en dat terwijl ze iedere avond trouw Sheba in z'n bakje prakt.

Ze zet haar fiets tegen de voorgevel en wikkelt een zwaar hangslot om haar wiel. Ondertussen werpt ze een blik door het grote raam. Ondanks het warme weer hangt haar schoonmoeder voor de televisie, alleen haar wijsvinger is actief. Het beeld verspringt naar een volgende zender. Kort verschijnt het groene doek van een snookertafel in beeld. Direct daarna wordt het scherm gevuld door twee vrouwen die in de weer zijn met een Nicer Dicer.

Linda trekt haar T-shirt recht en opent de voordeur met haar sleutel, Boris schiet tussen haar benen door naar binnen.

'Hallo,' roept ze. Haar groet wordt overstemd door kwebbelende dames wier leven vóór de aanschaf van de Dicer een ware hel van weerbarstige tomaten en bloederige snijwonden was.

Pas als ze in de woonkamer staat zet Ine het geluid zachter. Zonder haar blik van de tv af te wenden zegt ze: 'De melk is op en als je toch naar de Albert Heijn gaat, neem dan gelijk een pakje Zeeuws Meisje en twee kilo aardappelen mee. Vastkokers, geen kruimige, zoals de vorige keer. Mijn portemonnee ligt op tafel.'

Pas nadat het mondelinge boodschappenlijstje is verstrekt kijkt Ine haar aan. ‘En er moet een zestiggradenwas in de machine. Waarom ben je eigenlijk zo laat?’

‘Het was druk in de winkel,’ antwoordt Linda kortaf. Het is idiotoot dat ze een verklaring geeft. ‘Ik had die boodschappen trouwens vanaf mijn werk mee kunnen nemen. Eén appje is voldoende.’

Ine richt haar aandacht weer op de Dicer-dames. ‘Je weet dat ik niet kan omgaan met zo’n mobiele telefoon. Trouwens, Boris heeft vannacht al het grit uit z’n bak gemept.’ Na die opmerking zet ze het geluid harder.

‘De was, keuken stofzuigen, melk, margarine, piepers, Boris,’ somt Linda mompelend op. Dat valt mee. Met een beetje geluk heeft ze het kassaverschil straks als ze terug is op haar werk snel gevonden en zitten zij en Mark vanavond rond achten met een bord eten op schoot voor de tv. Die paar dingen kan ze net zo goed bij het Turkse winkeltje verderop halen.

Als ze haar hand weer op de klink van de voordeur legt zwijgt plotseling de televisie.

‘En er ligt een pakketje voor me bij het postpunt op de Zijlweg, als je dat ook zou willen halen,’ roept Ine vanuit de woonkamer.

Voor Linda kan reageren schalt de saxofoon die *The Bold and the Beautiful* aankondigt door het huis. Dat pakketje mag Mark ophalen, besluit ze. Per slot van rekening is het zijn moeder, bovendien rijdt hij altijd via de Zijlweg van zijn werk naar huis.

Als ze de voordeur opent, schiet Boris weer naar buiten.

‘Hé schat,’ beantwoordt Mark even later zijn telefoon. ‘Californication’ van de Red Hot Chili Peppers klinkt snoeihard op de achtergrond.

‘Waar ben jij?’ vraagt Linda terwijl ze in hoog tempo door het smalle winkelstraatje richting de Turkse buurtsuper loopt. De autoradio is stuk, dus het is onmogelijk dat Mark naar muziek

luistert terwijl hij op de ring richting huis rijdt.

‘Het Straatje.’

Hij is in elk geval eerlijk. ‘Goh, gezellig!’ zegt ze. ‘En dan is het pas maandag.’

‘Hun printer is stuk,’ klinkt het kortaf. ‘Waarom bel je?’

Ze kan doorlopen en de Grote Markt oversteken om zelf te controleren of het café werkelijk printerproblemen heeft, maar diep in haar hart weet ze zonder recherchewerk ook wel dat Mark met z’n vrienden aan de bar hangt. Al maanden beweert hij tot halfacht ’s avonds printers en toebehoren aan zakelijke klanten te slijten, alsof kantoren de 24-uurseconomie geadopteerd hebben. Waarom hij meent dat zij die onzin voor zoete koek slikt is haar een raadsel.

‘Er ligt een pakketje voor je moeder klaar bij het postpunt op de Zijlweg, wil jij dat straks meenemen?’ vraagt ze zo vriendelijk mogelijk. ‘Ik heb er geen tijd voor.’

‘Je laat je koeioneren. Mijn moeder is prima in staat om zelf naar de Zijlweg te wandelen, de beweging zal haar goeddoen.’

Ze kan zich niet inhouden en schakelt over op haar stokpaardje. ‘Het wordt tijd dat jij je studentenleventje vaarwel zegt.’

‘Het wordt tijd dat jij stopt jouw verantwoordelijkheidsgevoel “mantelzorg” te noemen,’ pareert hij.

Het gesprek staat weer eens schaakmat. Verder in discussie gaan heeft geen enkele zin. Vanaf hier kan het alleen maar onaangenaam worden, is haar ervaring.

‘Linda?’

Voor de zoveelste keer vraagt ze zich af of ze negenentwintig jaar geleden de juiste keuze heeft gemaakt toen ze de nuchtere Mark verkoos boven de Spaanse Alejandro.

Toen ze naar haar moeder luisterde...

Achter haar ogen beginnen tranen te prikken. Ze haalt diep adem en verbreekt de verbinding.

Het kassaverschil is nota bene haar eigen schuld, constateert Linda even later, als ze alle stroken drie keer opnieuw bekeken heeft. Ze heeft de getallen van de pinbetalingen verkeerd overgenomen in de computer. Gelukkig maar, want als er werkelijk geld verdwenen zou zijn, was het ingehouden op haar salaris.

Ze rekt zich uit. Inmiddels is het bijna acht uur. Een van de tl-balken die aan het plafond hangen knippert al een kwartier en dat begint haar nu te irriteren.

De kantinedeur gaat open en Annabel laat zich theatraal naar binnen vallen. Ze vangt zichzelf met haar handen op door ze op het tafelblad te zetten. ‘Poeh hé, het is net alsof iedereen dacht dat we vandaag alles gratis weggeven. Weet je wel hoe druk het is geweest?’

‘Nee, ik heb absoluut geen flauw idee,’ antwoordt Linda sarcastisch. ‘Ik heb de hele dag zitten koffieleuten met Van den Brink.’

Annabel gaat op een punt van de tafel zitten. Er valt een ongemakkelijke stilte terwijl ze haar een poosje peinzend aankijkt. Uiteindelijk vraagt ze: ‘Waarom ben jij toch altijd zo boos?’

Dat is een heel goede vraag. Ze heeft nauwelijks tijd om niet boos te zijn, met haar werk, Ine, Mark, en nu weer dat feest... Alleen als ze de trappers van haar racefiets laat rondrazen tot ze zich leeg voelt, ontstaat er ruimte om te leven. Ze knijpt haar ogen stijf dicht, dit is niet het moment om te gaan janken.

‘Wil je koffie?’ vraagt Annabel een tikje bezorgd.

Het liefst zou ze ja zeggen. Maar ze moet nog eten koken en volgens het whiteboard in de keuken, waarop hun dagschema staat, is het haar beurt om te stofzuigen.

‘Nee, dank je,’ wimpelt ze Annabel zo vriendelijk mogelijk af. Ze komt overeind. ‘Morgen pauzeren we samen. Goed?’

Annabel knikt. ‘Prima,’ zegt ze vrolijk.

Mark is nog niet thuis, constateert ze als ze de achterdeur opent. Ze herkent het geluid van de stilte die in de woning hangt. Op het aanrecht staat vuile vaat opgestapeld, gisteravond was het Marks beurt om de afwas te doen, maar hij was met een ‘Morgenochtend, goed?’ naast haar in bed gekropen.

Ze loopt de woonkamer in en slingert haar rugzakje op de grenenhouten eettafel. Met de punt van haar schoen duwt ze het lindegroene vloerkleed eronder, dat een beetje opkrult, weer recht. Dan gaat ze naar de hal, Marks eeuwige spijkerjasje hangt inderdaad niet aan de kapstok. Die zit dus nog aan Charles’ bar, zoals iedere avond. Zij is er in geen jaren meer geweest. Vroeger troffen ze na werktijd vaak vrienden in Het Straatje, maar nadat de zaak werd overgenomen door Charles veranderde het publiek. Charles zelf is een verhaal apart, die staat uitgedost als ‘Charlotte’ bier te tappen en is daarmee zo’n beetje de enige ‘vrouw’ in de zaak.

Ze bukt en trekt de veters van haar donkerblauwe tennisschoenen los, en zet ze half onder het halkastje.

Goed: afwas, eten koken, stofzuigen.

Als ze de keuken weer binnenkomt overvalt haar een intense vermoeidheid. Het is eigenlijk wel mooi geweest voor vandaag. Als Mark de afwas kan verschuiven naar een andere dag, heeft zij het recht om pas morgen te stofzuigen. Met haar duim veegt ze haar taak van het whiteboard, daarna pakt ze een marker om de takenlijst van morgen uit te breiden. Als ze klaar is legt ze de stift terug in de la; dit is zo niet haar gewoonte, taken uitstellen.

Met een diepe zucht loopt ze terug naar de woonkamer. Ze pakt haar mobiel uit de rugzak. Er zijn geen gemiste oproepen van Mark en hij heeft ook geen bericht gestuurd. Nu kan ze hem als de misnoegde huisvrouw opbellen met de vraag wanneer hij denkt thuis te komen in verband met het eten, maar liever bestelt ze gewoon een pizza. Dan mag hij voor zichzelf zorgen.

Drie kwartier later zit Linda met een pizza vegetariana op haar schoot, het vettige deksel van de doos heeft ze eronder gevouwen. Er is een beetje tomatensaus op de bank gevallen. Een rood waas blijft achter op scheurtjes in het nepleer als ze de saus met haar vinger wegveegt. Die bank kochten ze vlak voor hun trouwen. Al jaren praten ze erover hem te vervangen, maar het is bij woorden gebleven. Inmiddels is het leer craquelé en de kleur eerder donkergrijs dan zwart.

Terwijl ze een hap neemt, staart Linda de tuin in. Toen ze bijna zesentwintig jaar geleden in dit huis trokken hadden ze grote plannen met het lapje grond van acht bij zes meter. Maar de inrichting ervan is vandaag de dag nog steeds die van de vorige bewoners. Verandert er dan nooit iets?

Ze legt de punt pizza terug in de doos. Er is een mensenleven voorbijgeleden waarin ze op geen enkel moment het gevoel had ergens tijd voor te hebben. Zelfs haar fiets is een praktisch vervoermiddel geworden waarmee ze van A naar B rijdt. Vroeger, voor haar trouwen, racete ze vrijwel iedere avond richting de duinen, of naar Spaarnwoude. Ooit zag ze zichzelf over Spaanse bergweggetjes trappen, samen met Alejandro en hun schare kinderen. Maar Alejandro werd geschiedenis, Mark kwam in haar leven en de schare kinderen bleef uit.

‘Het kan onmogelijk aan mij liggen, Linda.’ Ze hoort het hem nog zeggen, in de gang van het ziekenhuis.

‘Die gynaecoloog klonk anders behoorlijk zeker van zijn zaak,’ had ze zijn woorden gepareerd. Daar was het hele gesprek bij gebleven. Een status quo die nu al langer duurt dan haar vruchtbare jaren. Zelfs voor adoptie is ze inmiddels te oud geworden. Ze had bij hem weg kunnen gaan om met iemand anders een gezin te stichten, maar de cadans van het leven hield haar tegen. Of liever: ze bleef de beslissing uitstellen tot de eerste opvlieger zich aandiende.

De achterdeur gaat open. ‘Hoi, hoi,’ hoort ze hem roepen. Even later komt Mark met een verhit gezicht de woonkamer binnen. ‘Die gek van hiernaast zeurt dat de schutting te gammel wordt, hij wil praten over vervanging.’

Met ‘die gek’ bedoelt Mark hun buurman, een chagrijnig sujet dat leeft om te zeuren.

‘Prima,’ zegt ze. ‘Die mag hij dan zelf betalen.’

Mark ploft naast haar op de bank en legt zijn arm over de rugleuning achter haar. Met zijn vrije hand pakt hij een koud geworden pizzapunt uit de doos en hij neemt een hap.

‘Doet Charles’ printer het eindelijk weer?’ vraagt ze. Er druipt meer sarcasme van haar stem dan vet van de pizza.

‘Als een zonnetje,’ zegt Mark met volle mond. Hij buigt zich voorover en pakt de afstandsbediening van de salontafel. Even later ziet ze tweeëntwintig volwassen mannen over een veld achter een bal aan rennen.

Linda komt overeind. ‘Ik ga een stukje fietsen.’ Annabels opmerking dat ze altijd boos is heeft meer bij haar teweeggebracht dan ze had ingeschat. Er moet iets aan haar leven veranderen en dat begint met oude gewoontes nieuw leven inblazen.

‘Oké,’ zegt Mark zonder zijn ogen van het scherm af te wenden. Hij trekt de halflege pizzadoos op zijn schoot.

Dit is werkelijk voor het eerst dat ze Ine in hem ziet. Zonder verder nog iets te zeggen loopt Linda naar de tuin. Een rondje Spaarnwoude zal haar goeddoen.